

Ode aan de paardenbloem!

Tekst Nienke Boone, hobbyimker en als adviseur biodiversiteit betrokken bij Imkerij de Werkbij (Vaassen) en biologisch tuinder bij De Moestuin (Utrecht), foto's Lieke Verrips

Om maar met de deur in huis te vallen: ik ben gek op paardenbloemen. De paardenbloem (*Taraxacum officinale*) is een van de meest voorkomende wilde planten. Volgens sommigen is het een onkruid, maar ik hoop dat de meeste imkers de liefde voor paardenbloemen met mij delen. In deze drachtplantenbijdrage hoop ik u allemaal enthousiast te maken voor de paardenbloem.

Voor bijen is de paardenbloem een fantastische plant, omdat hij lang bloeit en veel nectar en felgekleurd, oranje-geel stuifmeel levert. In weidegebieden is de paardenbloem in het voorjaar soms een hoofddracht. Bij het openen van een bijenkast kunt u tijdens een overvloedige paardenbloemendracht een geur uit het volk opsnuiven die aan een paardenstal doet denken. Dat is geen reden tot ongerustheid, paardenbloemhoning is heerlijk van smaak.

Maai mei niet

In natuurtuin de Gatherhof hebben we afgelopen jaar meegedaan met de actie 'Maai mei niet'. Met deze actie, die ontstond in Engeland en België, worden mensen opgeroepen om in de maand mei het gras te laten staan. In mei ontwikkelen de bloemen van diverse rozetplanten zoals paardenbloemen zich. Die bent u kwijt als u in deze maand maait. Door het gras een maand niet te maaien wordt het een rijk buffet voor allerlei insecten zoals bijen, kevers, hommels en vlinders.

Onderzoek uit Engeland (Del Toro en Ribbons, 2020) laat zien dat je tot wel tien keer meer bijen kunt aantrekken. Bijkomend voordeel is dat het gras beter bestand is tegen droogte en hitte. Resultaten uit België (www.maaimeiniet.be) laten zien dat de gemiddelde dagelijkse nectarproductie van een vierkante meter ongemeaid gras tot wel 31 mg kan oplopen. De meest voorkomende planten waren het madeliefje, de kruipende boterbloem, zachte ooievaarsbek, scherpe boterbloem en de gewone ereprijs. De planten met de meeste nectar zijn

Paardenbloemen (*Taraxacum officinale*)

paardenbloem, kruipend zenegroen, gewoon biggenkruid, gewone margriet en hondsdraf. Ook in onze natuurtuin zoemde het er in mei op los. Doet u dit jaar ook mee?

Appels en paardenbloemen

Grote kans dat u in april of mei appel (*Malus domestica*) in bloei ziet staan als u een rondje door de stad of buurt fietst. Appel wordt al duizenden jaren gecultiveerd. In een fruitteeltgebied leveren de boomgaarden een belangrijke bijdrage aan het foerageren van bijen.

Een bevriende imker werd gevraagd voor bestuivingsdiensten in een appelboomgaard. Daar aangekomen met zijn bijen, bleek dat al het gras extra

Paardenbloemen

kort was gemaaid. Volgens de teler was dat nodig, om de paardenbloemen weg te maaien. "Anders vliegen alle bijen op de paardenbloemen en bestuiven ze mijn appels niet." Maar wat wist de imker? De paardenbloemen leveren tot ongeveer 11 uur stuifmeel. Daarna kunnen bestuivers voor stuifmeel op de appelbloesem terecht. Laat die paardenbloemen dus liever staan!

Wat bloeit er in april en mei?

De eerste eenjarige bloemen verschijnen in de tuin, zoals komkommerkruid (*Borago officinalis*). De plant bloeit lang, maakt veel nectar en trekt hommels aan. De bloemen zijn eetbaar. Ook phacelia (*Phacelia*

Komkommerkruid (*Borago officinalis*)

tanacetifolia) en goudsbloemen (*Calendula officinalis*) zijn goede insectenplanten. Ze zaaien zichzelf uit en bloeien al vroeg.

De wilde kers (*Prunus avium*) is een voorouder van de gecultiveerde kersenbomen. Het is een aantrekkelijke, slanke boom, die groeit in bossen en hagen. Hij produceert in het voorjaar veel witte bloesem en in het najaar prachtige vruchten. Een andere boom met vroege bloesem is de paardenkastanje (*Aesculus* spp.). De witte paardenkastanje is een uitmuntende drachtplant, want de lange staande witte bloemtrossen leveren veel nectar met een vrij hoog suikergehalte, soms tot 65%. Ook de hoeveelheid stuifmeel is groot. In de kast is het duidelijk te zien als ze op de paardenkastanjesoorten

Phacelia (*Phacelia tanacetifolia*)

Actiebordje 'Maai mei niet'

Stekken, zaaien, verspenen, poten of planten. Met deze tip kweekt u groene vingers:

Zaaityp: De maanden april en mei zijn enorm geschikt om bloemen te zaaien. Kies zoveel mogelijk voor inheemse soorten, enkelvoudige bloemen en biologisch geteelde zaden. Veel eenjarige bloemen zoals goudsbloem, phacelia, komkommerkruid en klaproos kunt u gemakkelijk in de volle grond zaaien. Vaste planten zaaien we in onze natuurtuin altijd binnen (in de kas) voor. Vul zaaitrays of potjes met potgrond en maak een klein kuiltje voor het zaadje. Bedek met een fijn laagje zand en houd ze goed vochtig. Als de plantjes opgekomen zijn, zet u ze op een koele en lichte plaats.

Wat u deze maand niet moet vergeten:

Heel gemakkelijk deze keer: maai mei niet!

vliegen: de raten zijn door het opgeslagen stuifmeel diep donkerrood gekleurd.

Alle bessenplanten zijn geschikt voor bijen, zoals zwarte bes, rode bes, kruisbes, maar ook de heerlijk geurende ribes (*Ribes sanguineum*) met prachtig hangende trossen vol rozerode bloemen.

De schoenlappersplant (*Bergenia cordifolia*) zou je alleen al om de naam in de tuin willen hebben. Hij heeft grote bladeren en is een vroege stuifmeelbron. De plant heeft roze bloemen op lange stelen. Longkruid (*Pulmonaria* spp.) behoort tot de ruwbladigenfamilie en doet het goed in de schaduw en op vochtige grond. De klokvormige

bloemen zijn onweerstaanbaar voor de gewone sachembij (*Anthophora plumipes*). ●

Literatuur

Del Toro, I. en Ribbons, R.R., 2020. No Mow May lawns have higher pollinator richness and abundances: An engaged community provides floral resources for pollinators. PeerJ 8:e10021.